

ikke nu kender til, vil jeg gøre opmærksom paa, at saa godt som alle Privatseminarier har Præparandskoler knyttet til sig. Jeg ved ikke, om det er Tilfældet med Seminarierne i København, f. Eks. Blaagaards Seminarium, men de øvrige har det vist saa godt som alle sammen.

Her møder de unge Mennesker, Aaret før de vil indstille sig til Optagelsesprøven, for at uddanne sig i praktisk Skolegerning og faa den teoretiske Uddannelse, som kræves. Der findes desuden rundt omkring i Landet udenfor Seminarierne Præparandskoler allerede nu, idet enkelte af vore Højskoler har saadanne Skoler knyttet til sig. Jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger, at Vraa har det, og Krabbesholm og Janderup vist ogsaa, og der er en Præparandskole i Svendborg. Men Fordringerne maa ikke blive for store — derfor er jeg glad ved den Bemærkning i Ministeriets Skrivelse til Finansudvalget om, at det ikke skal blive en Nødvendighed for Eleverne at søge deres Uddannelse ved en Præparandskole, for det er ikke alle unge Menneskers Forhold, der er saaledes, at de kan gøre det —, Fordringerne maa ikke blive større, end at enhver kan skaffe sig den fornødne Uddannelse hos en dygtig Lærer i sin Hjemegn; jeg føler mig overbevist om, at der heller ikke vil blive stillet større Krav.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Ændringsforslaget til Vedtagelse. Og maa jeg saa blot føje til, at den Henstilling, det ærede Medlem fra Vejle (Nørsgaard) rettede til Ministeren med Hensyn til Censorerne: at hver Censor tog sig af 4—5 Seminarier, saa kunde man nøjes med langt færre end her foreslaaet, vil jeg absolut støtte. Jeg tror, det vil være heldigt at gaa den Vej.

Stensballe: Efter de udførlige Udtalelser, der er fremkomne fra de tre sidste ærede Talere, vil jeg kunne fatte mig meget kort, idet jeg i alt væsentligt kan dele de Betragtninger, de fremførte. Naar jeg desuagtet tager Ordet, er det for at betone, at der dog er en Side af Sagen, hvor jeg er ganske enig med de ærede Medlemmer fra Hornslet (Povlsen) og Kerteminde (Eduard Larsen), og det er i dette, at man ikke paa nogen Maade skal stile frem mod en Ordning, der kan medføre, at det bliver Studenter og Realister eller Præliminarister, der fortrinsvis kan bane sig Vej til Lærergerningen, saaledes at de unge Mennesker, der bliver betragtet som de bondefødte, de, der er fra den gode Jordbund ude paa

Landet, efterhaanden skulde blive udelukkede fra Lærergerningen. Dette vilde jeg for mit Vedkommende betragte som noget af det uheldigste, der kunde ske. Thi det at have taget Præliminæreksamen eller Studentereksamen er ikke noget, der har særlig pædagogisk Betydning, og de, som stiler efter at faa en slig Eksamen, særlig Præliminæreksamen, stiler i Almindelighed derefter af rent praktiske Hensyn, uden særlig at tænke paa at lade sig uddanne til Lærere og uden at have den Kaldsfølelse, som skal til. Derfor siger jeg, at hvis det skulde blive Følgen, vilde man være daarligt hjulpet, thi da navnlig Realeksamen er meget nem at tage i Forbindelse med 4de Klases Hovedeksamen, og det sædvanlig sker i Byerne, vilde man derigennem faa Lærere, som er daarligt skikkede til at arbejde ude paa Landet. Hele den Betragtningssmaade, som i saa Henseende blev antydnet af de ærede Medlemmer, kan jeg for mit Vedkommende tiltræde, og jeg vil derfor sige, at hvis dette Ændringsforslags Vedtagelse vilde medføre en saadan Følge, vilde jeg absolut stemme imod det, men jeg kan ikke se, at de ærede Medlemmer har Ret i, at det vil blive Følgen deraf. Det blev fremhævet af den sidste ærede Taler (Slebsager), at det udtrykkelig i Ministeriets Skrivelse er sagt, at de Krav, der maa stilles, ikke maa være af en saadan Beskaffenhed, at de unge Mennesker, der vil uddanne sig til Lærere, ikke skulde kunne faa den fornødne Uddannelse i deres Hjemegn, men nødvendigt skulde ind paa særlige Kursus. Og man maa jo tro, at ikke blot denne Minister, men ogsaa de efter ham følgende Ministre vil stile efter, at Uddannelsen kan finde Sted i Hjemmene. Men naar det er Tilfælde, og Fordringerne ikke stilles anderledes, end at yngre og ældre Mennesker kan naa frem ad den Vej, kan jeg ikke se andet, end at alle de i og for sig rigtige Betragtninger, som de ærede Medlemmer, der har talt mod Ændringsforslaget, har gjort gældende, i Virkeligheden maa blive uden Betydning. Navnlig maa da ogsaa den Betragtning blive uden Betydning, at de unge Mennesker skulde ryste og bæve mere, naar de sad overfor nogle Censorer, end naar de sad overfor selve Seminariets Lærere, thi de kender jo lige saa lidt til den ene som til den anden af disse Parter.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Appel): Jeg takker den ærede Ordfører (Larsen) og det ærede Finansudvalg for den velvillige Behandling af Kultus-